

JANUSZ
TRZEBIATOWSKI

MALARSTWO
PASTEL

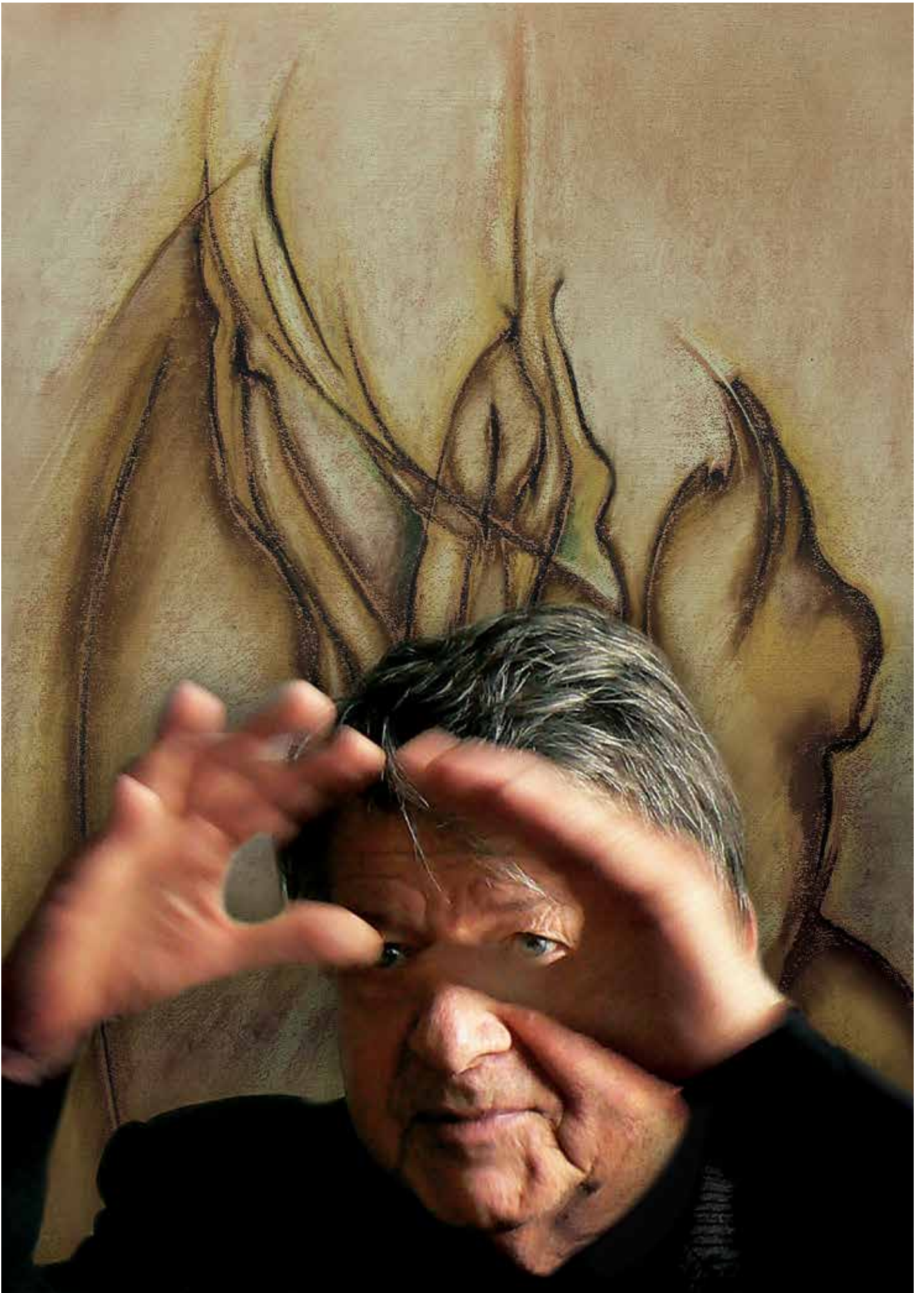
CYKL
PTAKI

CZĘŚĆ PIERWSZA
PUSTE GNIAZDA

CZĘŚĆ DRUGA
SPEŁNIONE GNIAZDA

CZĘŚĆ TRZECIA
PRZESTRZENIE

CZERSK
CHOJNICE
2010

JANUSZ TRZEBIATOWSKI

POLSKA 30-250 KRAKÓW, UL. GAJÓWKA 25, TELEFON: +48 (12) 429 70 40

e-mail: biuro@galeriatrzebiatowskiego.pl www.galeriatrzebiatowskiego.pl

Janusz Gerard Stanisław Jutrzenka Trzebiatowski urodził się w Chojnicach 9 lipca 1936 roku. Od 1954 roku nieprzerwanie żyje i pracuje w Krakowie. Jego twórczość to malarstwo, rzeźba plakat, mała forma rzeźbiarska, medalierstwo, a także realizacje w zakresie architektury i scenografii. W dorobku także twórczość poetycka. Za całokształt twórczości odznaczony Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Laurem za Mistrzostwo w Sztuce i wieloma innymi odznaczeniami i wyróżnieniami. Członek, Association Internationale des Arts Plastiques AIAP, Federation Internationale De La Medaille FIDEM, Polish Pastel Society of America, Stowarzyszenia Twórczego POLART, Stowarzyszenia Pastelistów Polskich, Związku Polskich Artystów Plastyków, Związku Literatów Polskich, Stowarzyszenia Artystyczno-Literackiego i innych. Wystawiał za granicą w: Anglii, Armenii, Austrii, Belgii, Bułgarii, Czechach, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Indiach, Irlandii, Izraelu, Japonii, Kanadzie, na Kubie, w Luksemburgu, Meksyku, Niemczech, Norwegii, Polsce, Rosji, Serbii, Słowacji, Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, Syrii, Szwajcarii, Szwecji, Ukrainie, na Węgrzech, we Włoszech. 189 wystawy indywidualne w kraju i za granicą, udział w 479 wystawach międzynarodowych, ogólnopolskich i środowiskowych.

Prace Janusza Trzebiatowskiego znajdują się w następujących muzeach:

1. British Museum, Londyn (Wielka Brytania),
2. Ermitaż, Sankt Petersburg i inne muzea państwowe w Rosji,
3. Ogaki Poster Museum (Japonia),
4. Royal Coin Cabinet, National Museum of Monetary History, Sztokholm (Szwecja),
5. Lahti Art Museum (Finlandia),
6. Museo Centro Danteso, Rawenna (Włochy),
7. Muzeum Sztuki Watykan,
8. Moravska Galerie, Brno (Czechy),
9. Museum der Bidenden Kunst, Lipsk (Niemcy),
10. Musee des Beaux-Arts, Mons (Belgia),
11. Musee de l’Affiche, Paryż (Francja),
12. Galeri Konstars Centrum, Malmö (Szwecja),
13. Museo Consejo Superior de Deportes, Madryt (Hiszpania),
14. L’Institut Polonaise, Paryż (Francja),
15. Museum Miasta Strazicy (Bułgaria),
16. Kunst Hallen, Uppsala (Szwecja),
17. Laens Land Sting Uppsala (Szwecja),
18. Musee Olimpique, Lozanna (Szwajcaria),
19. Mennica Anders Nyborg A/S (Dania),
20. Conseil Municipal, Saillans (Francja),
21. Dansk Plakat Museum, Åbyhrj (Dania),
22. Museum Numizmatyki i Medali, Lwów (Ukraina),
23. Polnisches Museum in Rapperswill (Szwajcaria),
24. Zbiory Miasta Beuningen (Holandia),
25. Światowe Muzeum Plakatu Listowel (Irlandia),
26. Zbiory Loga 112 Hoyerarde Norge (Norwegia),
27. Center Culture Jeunesse Musees Provincede Liege (Belgia),
28. Zbiory Związku Węgierskich Artystów Plastyków w Budapeszcie (Węgry),
29. Zbiory Polskiej Akademii Nauk w Wiedniu,
30. Muzej Srema (Serbia),
31. Muzeum Medali Kremnica (Słowacja),
32. Muzeum Narodowe w Warszawie,
33. Muzeum Narodowe w Krakowie,
34. Muzeum Narodowe w Poznaniu,
35. Muzeum Narodowe w Szczecinie,
36. Muzeum Narodowe we Wrocławiu,
37. Muzeum Śląskie w Katowicach,
38. Muzeum Historyczne Miasta Krakowa,
39. Muzeum Historyczne Miasta Stołecznego Warszawy,
40. Muzeum Sztuki Medalierskiej we Wrocławiu,
41. Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku,
42. Muzeum imienia Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy,
43. Muzeum Okręgowe w Chełmie,
44. Muzeum Okręgowe w Lublinie,
45. Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu,
46. Muzeum Okręgowe w Sandomierzu,
47. Muzeum Okręgowe w Tarnowie,
48. Muzeum Okręgowe w Chorzowie,
49. Muzeum Historyczno-Etnograficzne w Chojnicach,
50. Muzeum Piśmiennictwa Kaszubskiego w Wejherowie,
51. Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie,
52. Państwowe Muzeum na Majdanku w Lublinie,
53. Muzeum Zachodnio-Kaszubskie w Bytowie,
54. Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie,
55. Muzeum PTTK w Puławach,
56. Muzeum Kresów w Lubaczowie,
57. Muzeum Teatru w Krakowie,
58. Zbiory Zamku Królewskiego w Warszawie,
59. Zbiory Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie,
60. Muzeum Historii Ruchu Robotniczego w Poznaniu,
61. Zbiory Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Warszawie,
62. Zbiory Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie,
63. Zbiory Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie,
64. Zbiory Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku,
65. Zbiory Polskiej Akademii Nauk Zakład im. Ossolińskich we Wrocławiu,
66. Zbiory Miasta Mikołowa,
67. Zbiory Kliniki im. Jana Pawła II w Krakowie,
68. Zbiory Wydawnictwa „Jagiellonia” w Krakowie,
69. Zbiory Książnicy Pomorskiej w Buku,
70. Zbiory Krakowskiego Domu Kultury,
71. Zbiory BWA w Kielcach,
72. Zbiory Małopolskiego BWA w Nowym Sączu,
73. Zbiory BWA w Suwałkach,
74. Zbiory BWA w Tarnowie,
75. Zbiory Galerii „Centrum” w Krakowie – Nowej Hucie,
76. Zbiory Domu Środowisk Twórczych w Łomży,
77. Zbiory BWA w Bydgoszczy,
78. Zbiory Myślenickiego Ośrodka Kultury,
79. Zbiory Fundacji Kultury Polskiej w Warszawie,
80. Galeria Sztuki Współczesnej DK HTS w Krakowie,
81. Galeria Sztuki PSM w Krakowie - Nowej Hucie
82. Kolekcja „Sacro Art” Krakowie,
83. Kolekcja BWA w Olkuszach,
84. Kolekcja BWA w Miechowie,
85. Kolekcja Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii w Olsztynie,
86. Galeria Sztuki Współczesnej w Chojnicach,
87. Zbiory Ministerstwa Kultury i Sztuki w Warszawie,
88. Zbiory Towarzystwa Pastelistów Polskich w Nowym Sączu,
89. Zbiory Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa,
90. Zbiory „Kuźnicy” w Krakowie,
91. Zbiory BWR w Krakowie,
92. Zbiory Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Miasta Bydgoszczy.
93. Muzeum Janusza Trzebiatowskiego w Chojnicach (Kolekcja 366 dzieł).
94. Kolekcja stała malarstwa J. Trzebiatowskiego Rubinstein Residence Kraków
95. Muzeum Janusza Trzebiatowskiego w Siennicy Różanej (w organizacji).

Także w licznych zbiorach prywatnych w kraju i za granicą, m. in. w Austrii, Armenii, Anglii Belgii, Republice Czech, Danii, Finlandii, Francji, Holandii, Hiszpanii, Irlandii, Kanadzie, Niemczech, Rosji, Słowacji, Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, Szwajcarii i Szwecji.

Wydal następujące tomiki poezji:

1. *Poezje*, postłowie Stanisław Franczak, Oficyna Wydawnicza KKAL, Kraków 1993,
 2. *Przyjaciółko moja*, postłowie Maciej Naglicki, Oficyna Wyd. Agat-Print, Kraków 1994,
 3. *Ogrody sztuki*, postłowie Michał Ciechański, Oficyna Wyd. KKAL, Kraków 1996,
 4. *Przestrzenie miłości*, postłowie Michał Siemaszko, Oficyna Wyd. KKAL, Kraków 1997,
 5. *Fotografie pamięci*, wstęp Piotr Augustynek, Wyd. ST POLART, Kraków 1999,
 6. *Ona*, wstęp Bolesław Faron, Kraków 2001, Wyd. J. T. Chełm – Kraków 2003,
 7. *Pomiędzy*, wstęp Jan Pieszczachowicz, Oficyna Wyd. Agat-Print, Kraków 2004,
 8. *Zapiski*, wstęp Jan Pieszczachowicz, Wydawnictwo ST POLART, Kraków 2005,
 9. *Dotyk*, Wydawnictwo Stowarzyszenia Twórczego POLART Kraków 2007,
 10. *Pieta*, wstęp Stanisław Dziedzic, Wyd. Towarzystwa Słowaków w Polsce 2010.
- Także liczne publikacje w wydawnictwach prasowych, książkach i almanachach.

JANUSZ TRZEBIATOWSKI

POLAND, 30-250 KRAKÓW, UL. GAJÓWKA 25, TELEPHONE: + 48 (012) 429 70 40

Janusz Gerard Stanisław Trzebiatowski was born on 9 July 1936 in Chojnice. He has lived and worked in Cracow incessantly since 1954. His works include: paintings, sculptures, posters, medallion art, small sculptures, as well as architectural and scenographic realizations. His oeuvre also comprises poetry. Janusz Trzebiatowski has received numerous awards, including the Knight's Cross and Officer's Cross of the Order of Polonia Restituta for Lifetime Achievement and the Golden Laurel for the Mastery in Art. He is a member of Association Internationale des Arts Plastiques AIAP, Federation Internationale De La Medaille FIDEM, Polish Pastel Society of America, POLART Art Association, Polish Pastel Society, The Association of Polish Artists and Designers, the Union of Polish Writers, Literary and Cultural Association. His works have been exhibited in: Armenia, Austria, Belgium, Bulgaria, Canada, Cuba, Denmark, England, Finland, France, Germany, Hungary, India, Ireland, Israel, Italy, Japan, Luxembourg, Mexico, Norway, Poland, Russia, Serbia, Slovakia, Spain, Syria, Sweden, Switzerland, the Czech Republic, the Netherlands, the USA and Ukraine. His works have been displayed during 475 international, national and community exhibitions as well as 184 individual exhibitions in Poland and abroad.

His works can be found in:

1. The British Museum, London (Great Britain)
 2. The State Hermitage Museum and other state museums in Russia
 3. Ogaki Poster Museum (Japan)
 4. The Royal Coin Cabinet, National Museum of Monetary History, Stockholm (Sweden)
 5. The Lahti Art Museum (Finland)
 6. Museo Centro Dantesco, Ravenna (Italy)
 7. The Art Museum, Vatican
 8. Moravska Galerie, Brno (the Czech Republic)
 9. Museum der Bildenden Kunst, Leipzig (Germany)
 10. Musee des Beaux-Arts, Mons (Belgium)
 11. Musee de l'Affiche, Paris (France)
 12. Galeri Konstans Centrum, Malmö (Sweden)
 13. Museo Consejo Superior de Deportes, Madrid (Spain)
 14. L'Institut Polonaise, Paris (France)
 15. The Museum of Strazica (Bulgaria)
 16. Kunst Hallen, Uppsala (Sweden)
 17. Laens Land Sting, Uppsala (Sweden)
 18. Musee Olimpique, Lozanna (Switzerland)
 19. The Mint of Artus Nyborg A/S (Denmark)
 20. Consei Municipal, Saillant (France)
 21. Dansk Plakat Museum, Aabyhrj (Denmark)
 22. The Museum of Numismatics and Medals, Lviv (Ukraine)
 23. Polnisches Museum in Rapperswill (Switzerland)
 24. The Collection of Beuningen (The Netherlands)
 25. Listowel International Poster Exhibition (Ireland)
 26. The Collection of Loga 112 Hoyerarde Norge (Norway)
 27. Center Culture Jeunesse Musees Provincede Liege (Belgium)
 28. The Association of Hungarian Artists' Collection, Budapest
 29. The Collection of the Polish Academy of Sciences in Vienna
 30. 30. Muzej Srema (Serbia)
 31. The Museum of Coins and Medals in Kremnica (Slovakia)
 32. The National Museum in Warsaw
 33. The National Museum in Cracow
 34. The National Museum in Poznań
 35. The National Museum in Szczecin
 36. The National Museum in Wrocław
 37. The Silesian Museum in Katowice
 38. The Historical Museum of the City of Cracow
 39. The Historical Museum of Warsaw
 40. The Museum of Medallion Art in Wrocław
 41. The Museum of the Middle Pomerania in Słupsk
 42. The Leon Wyczółkowski Regional Museum in Bydgoszcz
 43. The District Museum in Chełmno
 44. The District Museum in Lublin
 45. The District Museum in Nowy Sącz
 46. The District Museum in Sandomierz
 47. The District Museum in Tarnów
 48. The District Museum in Chorzów
 49. The Museum of History and Ethnography in Chojnice
 50. The Museum of Kashubian and Pomeranian Writing and Music in Wejherowo
 51. The Museum of the Jagiellonian University in Kraków
 52. The State Museum at Majdanek in Lublin
 53. The Museum of Western Kashubia in Bytów
 54. The Museum of Sports and Tourism in Warsaw
 55. The Museum of Polish Tourist Country-Lovers' Society in Puławy
 56. The Museum of Borderland in Lubaczów
 57. The Collection in the Royal Castle in Warsaw
 58. The Jagiellonian Library Collection in Cracow
 59. The Museum of the History of the Polish Peasant Movement in Poznań
 60. The Society of Friends of Fine Arts' Collection in Cracow
 61. The Society of Friends of Fine Arts' Collection in Warsaw
 62. The Collection of the Academy of Fine Arts in Cracow
 63. The Centre of Polish Sculpture in Orońsko
 64. The Collection of the Polish Academy of Sciences. The Ossoliński Institute in Wrocław.
 65. The Collection of Mikołów
 66. The Collection of John Paul II Hospital in Cracow
 67. The Collection of Jagiellonia Publishing House
 68. The Collection of The Pomeranian Library in Buk
 69. The Collection of the Culture Centre in Cracow
 70. The Collection of the Office of Artistic Exhibitions in Kielce
 71. The Collection of the Malopolska Art Exhibition Office in Nowy Sącz
 72. The Collection of the Office of Artistic Exhibitions in Suwałki
 73. The Collection of the Office of Artistic Exhibitions in Tarnów
 74. The Collection of the Gallery 'Centrum' Nowa Huta - Cracow
 75. The Collection of the Artistic Societies House in Łomża
 76. The Collection of the Office of Artistic Exhibitions in Bydgoszcz
 77. The Collection of the Culture Centre in Myślenice
 78. The Collection of the Polish Cultural Foundation in Warsaw
 79. The Contemporary Art Gallery in Cracow
 80. The Art Gallery of PSM in Cracow - Nowa Huta
 81. The Collection of 'Sacro Art' in Cracow
 82. The Collection of the Office of Artistic Exhibitions in Olkusz
 83. The Collection of the Office of Artistic Exhibitions in Miechów
 84. The Contemporary Art Gallery in Chojnice
 85. The Collection of the Ministry of Culture and National Heritage in Warsaw
 86. The Collection of the Polish Pastel Society in Nowy Sącz
 87. The Collection of Culture and National Heritage Department of the Municipal Office of Cracow
 88. The Collection of Kuźnica in Cracow
 89. The Collection of BWR in Cracow
 90. The Collection of Culture and International Co-operation Department of the City Hall in Bydgoszcz
- His works are also in numerous private collections in Poland and abroad, including Armenia, Austria, Belgium, Canada, Denmark, England, Finland, France, Germany, Ireland, Russia, Slovakia, Spain, Sweden, Switzerland, the Czech Republic, the Netherlands and the USA.

Janusz Trzebiatowski has published the following volumes of poetry:

1. Afterward: Poezje by Stanisław Franczak. Cracow: Oficyna Wydawnicza KKAL, 1993.
 2. Afterward: Przyjaciółka moja by Maciej Naglicki. Cracow: Oficyna Wydawnicza Agat-Print, 1994.
 3. Afterward: Ogrody sztuki by Michał Ciechański. Cracow: Oficyna Wydawnicza KKAL, 1996.
 4. Afterward: Przestrzenie Miłości by Michał Siemaszko. Cracow: Oficyna Wydawnicza KKAL, 1997.
 5. Introduction: Fotografie pamięci by Piotr Augustynek. Cracow: Wydawnictwo ST POLART, 1999.
 6. Introduction: Ona by Bolesław Faron. Cracow: Wydawnictwo J.T. Chełm, 2003.
 7. Introduction: Pomiędzy by Jan Pieszczechowicz. Cracow: Oficyna Wydawnicza Agat-Print, 2004.
 8. Introduction: Zapiski by Jan Pieszczechowicz. Cracow: Wydawnictwo ST POLART, 2005.
 9. Dotyk. Cracow: Wydawnictwo Stowarzyszenia Twórczego Polart, 2007.
 10. Introduction. Pieta by Stanisław Dziedzic. Wydawnictwo Towarzystwa Słowaków w Polsce, 2010.
- Also other publications in press, books and anthologies.

MIĘDZY TATRAMI A ZIEMIĄ KASZUBSKĄ JEST JANUSZ TRZEBIATOWSKI

Gdy po wojnie w końcu lutego 1945 r. przyjechałem do Krakowa i zacząłem studia na Akademii Sztuk Pięknych od drugiego roku w pracowni profesor Hanny Rudzkiej Cybis – wówczas rozradowane tłumy studentów, tłoczyły się w pracowniach, akademikach, stołówce, w piwnicach.

Nie było jeszcze Nowej Huty, nikt jeszcze nie wspominał o budowie socjalistycznego miasta. Profesor Franciszek Klein historyk sztuki, oprowadzał nas po Krakowie, zapoznawał z zabytkami. Karol Frycz współtwórca Zielonego Balonika na początku wieku, wybitny scenograf, wtedy dyrektor Teatru Słowackiego miał wykłady – wspomnienia ze swych artystycznych podróży po świecie. Uczyl Fryderyk Pautsch jeszcze przedwojenny rektor, którego wnet zastąpił Eugeniusz Eibisz i Wojciech Weiss, który w latach „socrealizmu” tworzył obrazy w tym nurcie. Modelami byli woźni Akademii noszący węgiel do pieców.

Rzeźbiarzy uczył prof. Xawery Dunikowski, który szczęśliwie wrócił z Oświęcimia. Organizował wystawy obrazów i dzieł na papierze, które powstały w czasie pobytu w obozie. Życie artystyczne było żywe. W domu Plastyków odbywały się wystawy i spotkania. Tadeusz Kantor organizował swą grupę krakowską i teatr Cricot 2. W II domu akademickim przy Al. 3 maja na V piętrze grupa studentów Akademii z Jurkiem Pankiem na czele – organizowała swoje życie na gzymsie ponad oknami. Ja, który mam lęk przestrzeni drżałem widząc zabawiających się kolegów popijających wino w czasie, gdy na Błoniach ładowały radzieckie kukuruźniki, a obok był szpital sowieckich żołnierzy.

W latach 1945-1946 gdy my studenci z radością uczęszczaliśmy na nasze zajęcia w gmachu przy Placu Matejki, co jakiś czas było słycać strzelaninę. Okazało się, że to akowcy, którzy szli ujawnić się do U.B. – przedtem przed grobem nieznanego żołnierza, w ten sposób pozbywali się amunicji. Z jednej strony my zapatrzeni w modelki, martwe natury, mieszający na paletach farby, ściskający pędzle – a przed akademią ludzie z lasu walczący z okupantami, – teraz kanonadą wyrażali swój bunt przed oddaniem broni. W akademii Trzebiatowskiego nie spotkałem. Dopiero po latach gdy powstała Nowa Huta wybudowano wielki kombinat, wielkie piece, wieże domów, sklepów, szkół, szpitale, całe miasto z domami kultury i także z pracowniami dla artystów. Tam osiedliła się grupa kolegów, których poznałem na Akademii, a także absolwenci Akademii młodszej generacji, wśród nich Janusz Trzebiatowski, który w 1961 roku ukończył ASP i osiadł w tej dzielnicy.

Wnet było słycać o jego wielkiej aktywności społecznej i artystycznej. Prawie 300 stronicowy tom poświęcony Januszowi z okazji 50-lecia jego pracy twórczej zawiera ogromną masę informacji na temat jego poszczególnych działań.

Wymienię tylko tytuły działań:

1. państwa, w których wystawił swoje dzieła – 32 pozycje
2. prace znajdujące się w muzeach i kolekcjach – 89 pozycji (obecnie 91 pozycji)
3. wydane tomiki poezji – 9 pozycji (obecnie 10)
4. ważniejsze cykle malarskie – 22 pozycje (obecnie 25)
5. sztuka plakatu – 128 plakatów o tematyce kulturalnej i społecznej (obecnie 131)
6. cykle rzeźbiarsko-medalerskie – 25 pozycji
7. realizacje architektoniczno-wnętrzarskie – 30 pozycji
8. realizacje wystawiennicze – 10 pozycji
9. realizacje scenograficzne – 6 pozycji
10. podróże turystyczne, artystyczne – 38 pozycji (obecnie 41)
11. działalność społeczna i artystyczna – 59 pozycji (obecnie 68)
12. działalność w zakresie turystyki – 31 pozycji
13. wyróżnienia i nagrody – 108 pozycji (obecnie 114)

14. wystawy indywidualne – 169 pozycji (obecnie 184 pozycji)

15. wystawy zbiorowe – 415 pozycje (obecnie 473 pozycji)

16. książki – 70 pozycji

17. filmografia – 7 pozycji

18. artykuły – 947 pozycji (obecnie 1.155)

19. katalogi wystaw indywidualnych – 88 pozycji

20. katalogi wystaw zbiorowych – 270 pozycji

Podziwiam wielką aktywność i efektywność jego pracy zaś odległość i odrębność środowiska Krakowa i Nowej Huty powodowały, że nie było wzajemnego zrozumienia. Dopiero po latach na plenerze w okolicach Myślenic spotkaliśmy się w latach 80-tych otrzymaliśmy wspólny pokój, dwa tygodnie spędziliśmy razem. Wtedy dopiero poznałem Janusza, a było to spotkanie z człowiekiem, który całkowicie odbiegał od tych wyobrażeń obiegowych jakie miałem o nim na podstawie powierzchownych symptomów.

Przede wszystkim zadziwił mnie tym, że już od 6 rano pędził na studia plenerowe – po kilku godzinach wracał z teką pełną studiów i szkiców. Tak jak robili to malarze sprzed I wojny światowej, z największą skromnością i rzetelnością. Podziwiałem tego utalentowanego malarza z jaką powagą traktował swój plenerowy pobyt. Wtedy zorientowałem się co do skali jego talentu. Jest on wybitnym twórcą medali. W Muzeum Sztuki Medalierstwa we Wrocławiu ma reprezentacyjną kolekcję swych prac (ponad 712 pozycji). Także w dziedzinie plakatu jest wyróżniającym się twórcą i w wypadku, urządzania reprezentacyjnej wystawy polskiego plakatu – zawsze, jego prace uczestniczą. Przy bliższym poznaniu okazał się człowiekiem bardzo serdecznym, przyjaznym i uczynnym, wnet zaproponował mi urządzenie wystawy w Szkole Muzycznej, którą się opiekował, co było dla mnie miłym zdarzeniem, ponieważ od 6 do 24 roku życia systematycznie pobierałem lekcje fortepianu, jako gimnazjalista występowałem w Zawierciu, gdzie mieszkałem, na akademiach ku czci 3 maja i 11 listopada – grając Chopina „Polonez”, „Skerzo”. W czasie wojny, gdy organista został aresztowany – do 1945 roku pełniłem tę funkcję.

Wiem także że w Chojnicach (Kaszuby) skąd Janusz Trzebiatowski pochodził, zorganizował Muzeum Sztuki Współczesnej w 1984 roku bezinteresownie tworząc kolekcje najwyższej klasy.

Strony rodzinne Janusza są mi bliskie, poznałem je na plenerze w 1980 roku.

Ostatnio miałem okazję oglądać katalog z wystawy „ONA II z 2005 r.”, ten cykl malarski zaczął się w latach 1995-2001, a jeszcze wcześniej w latach 1986-1989 pojawił się cykl „Pejzaż erotyczny”. Znalazłem u Janusza pewną równoległość z moimi trzema cyklami rysunków erotycznych. Dyskurs artystyczny zaistniał mimo że wystawy nie zderzyły się ze sobą.

Ale teraz oglądając katalog Janusza „ONA II” muszę zamyślić się nad tą dramatyczną interpretacją ciała kobiety. Z jednej strony omal, że klasyczne ujęcie aktu z lapidarnym rysunkiem jednorodnym, który wprowadza w niepokojące fałdy ciała modelowane jednorodnym zabarwieniem, a z drugiej strony obrazy jak by powiększonych fragmentów aktu, wykadrowane zagadkowo, jako ujawniana tajemnica bytu. W tych obrazach Trzebiatowski wkracza w zagadkę egzystencji człowieka – oddalonych od powierzchniowych zawirowań erotyzmu.

Wzruszające są związki Janusza z miastem rodzinnym – Chojnicami. Nie przypuszczałem znając go jako człowieka pogodnego, że jako młody chłopak przeżył wypędzenie przez hitlerowców w 1939 roku z całą rodziną, którzy organizowali na Kaszubach swój Waterland. I jeszcze to, że jako młody chłopak przeżył Powstanie Warszawskie i obóz w Pruszkowie. – Muszę głęboko zastanowić się nad losem tego człowieka, w którym zwyciężyła wola życia, niespożyta energia w podbojach całych wielkich obszarów sztuki. **Dane mu było doznać jako mało komu – skrajności losu ludzkiego.**

LESZEK DUDKA 2009

BETWEEN THE TATRA MOUNTAINS AND THE KASHUBIAN REGION THERE IS JANUSZ JUTRZENKA-TRZEBIATOWSKI

When after the war at the end of February I arrived in Cracow and began my studies at the Academy of Fine Arts; since the second year in the workshop of Hanna Rudzka-Cybis; art studios, student dormitories, a canteen and a basement were crammed with overjoyed students.

At that time Nowa Huta did not exist. Nobody even mentioned the idea of building the socialist city. An art historian Professor Franciszek Klein would show us around Cracow and tell about the city's monuments. Karol Frycz, who at the beginning of the twentieth century contributed to the creation of 'The Little Green Balloon', used to share his travel memories during the lectures. At that time he was a director of the Juliusz Słowacki Theatre also known as an eminent stage designer.

We were taught by a pre-war rector Fryderyk Pautsch soon substituted by Eugeniusz Eibisz and Wojciech Weiss. In the years of social realism his paintings were influenced by this movement. His models were school caretakers carrying coal to stoves.

The sculptors were taught by Professor Xawery Dunikowski. After he had managed to return from Auschwitz, Dunikowski held exhibitions of paintings and works on paper created during his stay in the camp. Cultural life was vivid. Exhibitions and meetings were held in the Artist House. Tadeusz Kantor was forming his Cracow Group and a new theatre called Cricot II.

In the student dormitory II situated at al. 3 Maja on the 5th floor some students and Jurek Panek heading the group gathered on the cornice above the windows. My fear of space made me tremble when I saw my friends enjoying themselves, sipping wine while Soviet kukuruzniks were landing in Błonie Park and the hospital for Soviet women soldiers was nearby.

While in the years 1945 -1946 we were happily attending the academy, the sounds of gunfire could be heard at times. As it turned out later, the soldiers of the Polish Home Army (AK) were going to reveal themselves to the Polish Secret Police (UB). Before that they had got rid of ammunition at the Tomb of the Unknown Soldier.

On one hand, students blending paints on the palette and gripping paint brushes equipped with models and still life objects. On the other hand, people from forests outside the academy fighting against occupants. Reluctant to surrender, they were expressing their protest with firing a cannonade.

I did not meet Trzebiatowski at the academy. I met him long after Nowa Huta, the huge conglomerate, had been built with its huge furnaces, the towers of houses, shops, schools and the whole city with culture houses and art studios. A group of friends, who I met at the academy, settled down there. Also academy graduates of younger generations went to live in that district. Janusz Trzebiatowski, who graduated from the academy in 1961, was among them.

Soon afterwards, people could hear about his immense artistic and social activity. Approximately, three hundred-page volume devoted to Janusz Trzebiatowski was published to commemorate the jubilee of 50 years of his artistic work. It contains loads of information on specific fields of his activity.

I will only mention section titles:

1. 32 countries in which exhibited his works
2. 89 (currently 91) exhibitions of his works held in museums and collections
3. 9 (currently 10) published volumes of poetry
4. 22 (currently 25) most significant cycles of paintings
5. the art of poster - 128 posters on cultural and social issues
6. 25 sculpture and medallion art cycles
7. 30 interior design and architecture realizations
8. 10 realizations of exhibitions

9. 6 scenographic realizations
10. 38 (currently 41) art and tourist travels
11. 59 (currently 68) entries about his social and artistic activity
12. 31 entries about his tourist activity
13. 108 (currently 114) distinctions and awards
14. 169 (currently 180) individual exhibitions
15. 415 (currently 466) group exhibitions
16. 70 books
17. 7 items in filmography
18. 947 (currently 1.115) articles
19. 88 catalogues of individual exhibitions
20. 270 catalogues of group exhibitions

I admired his immense activity and work efficiency. Nevertheless, the distance and distinct backgrounds of Cracow and Nowa Huta caused the lack of mutual understanding

I met him many years later during the open-air workshop near Myślenice where we shared the same room and spent two weeks together. It was then that I met Janusz. It was the meeting with the person who diverged from my impression of the artist based merely on superficial signs. What amazed me most, was the fact that already at six in the morning he hurried to the open-air studios and after six hours he returned with a portfolio full of studios and sketches. So did the pre-World War I painters, with their utmost modesty and diligence. I admired that this gifted artist treated his stay at the open-air workshop with every consideration. It was then that I realised how talented he was.

He is a renowned medal engraver. The Museum of Medal Engraving Arts in Wrocław holds the collection of his representative works (above 712). He is also an outstanding artist in the field of designing posters. In case of holding a representative exhibition of Polish posters his works can always be found among them. After getting to know him better, he appeared to be very warm-hearted, friendly and helpful. He soon offered me to hold an exhibition in the Music School he looked after, which was particularly pleasant to me as from 6 to 24 years of age I regularly took piano lessons. As a junior high school student in Zawiercie, where I used to live, I performed during May 3rd and November 11th school celebrations. I would play Scherzo and Polonaise composed by Chopin. I played up to 1945 after the organist had been arrested during the war.

I also know that Janusz Trzebiatowski held the high level collection at the Museum of Contemporary Art in his native Chojnice (the Kashubian Region). I know the region, I met it during an open-air workshop in 1980.

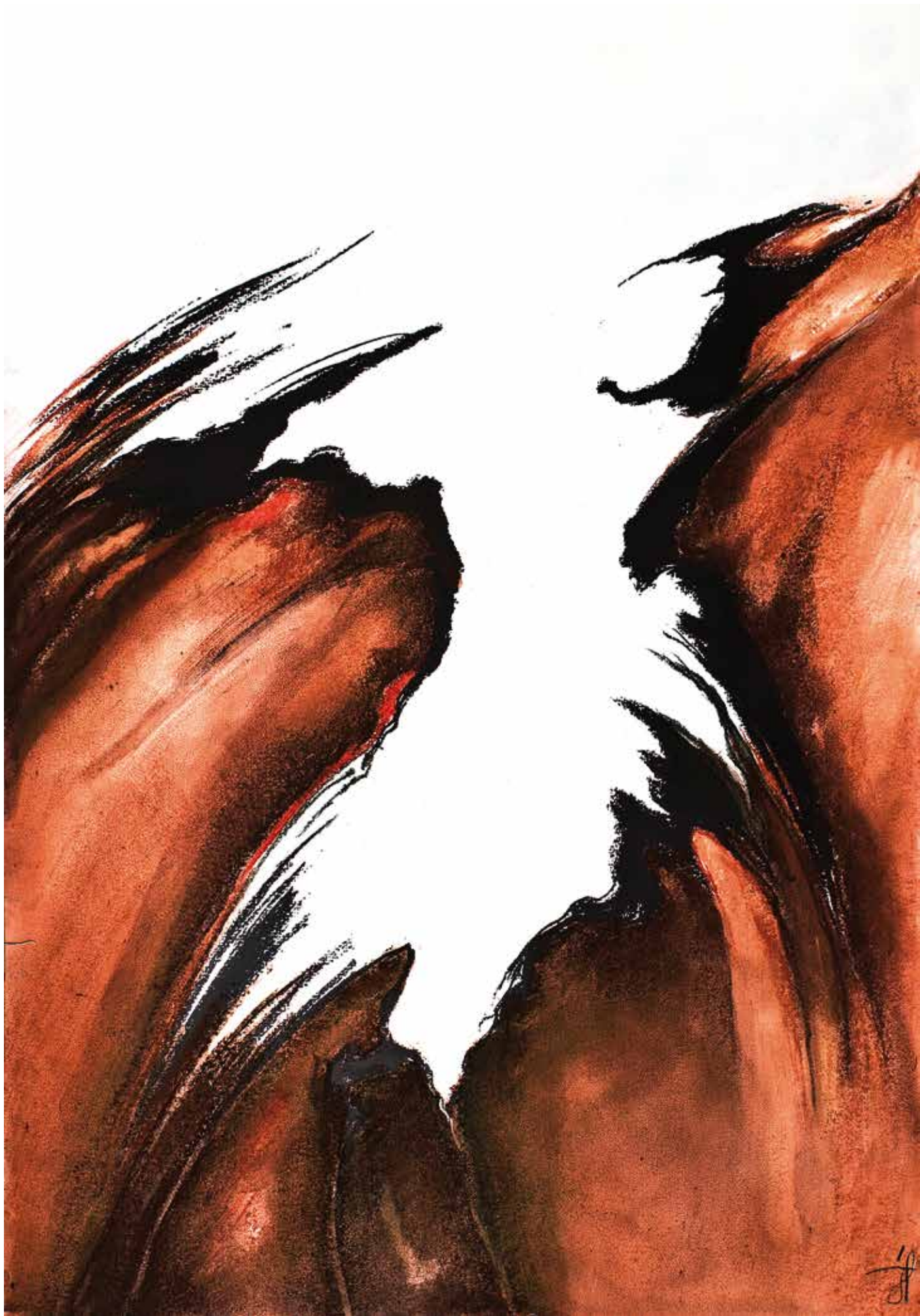
I have had an opportunity to see a catalogue from 'ONA II' exhibition recently. This cycle of paintings was started in the years 1995-2001. Before that, in the years 1986-1989 the cycle 'Pejzaż erotyczny' (Erotic Landscape) had appeared. I found in his works a kind of parallel to my three cycles of erotic drawings. Even though the two exhibitions did not overlap, the artistic discourse occurred.

But now browsing the catalogue 'ONA II' created by Janusz I must ponder upon the dramatic interpretation of a female body. On one hand, almost classic perspective of a nude with a succinct drawing consistent in style, which introduces body folds shaped by homogeneous colour. On the other hand, the paintings of magnified fragments, framed in a mysterious way as if they were the revealing mystery of being. In the paintings Trzebiatowski enters into the mystery of existence - diverged from superficial erotic turbulences.

Janusz's attachment to his birthtown is moving. I did not suppose, knowing him as a cheerful person, that as a young boy he had experienced expulsion of all his family by Nazis in 1939 who formed there their Wartherland.

Moreover, as a young boy he survived the Warsaw Uprising and Pruszków camp. I must seriously think about this person's fate whose will to live survived. He has always had inexhaustible energy to explore expanded areas of art. **He is one of the few people who have had an opportunity to experience the extremity of human fate.**

Leszek Dudka 2009

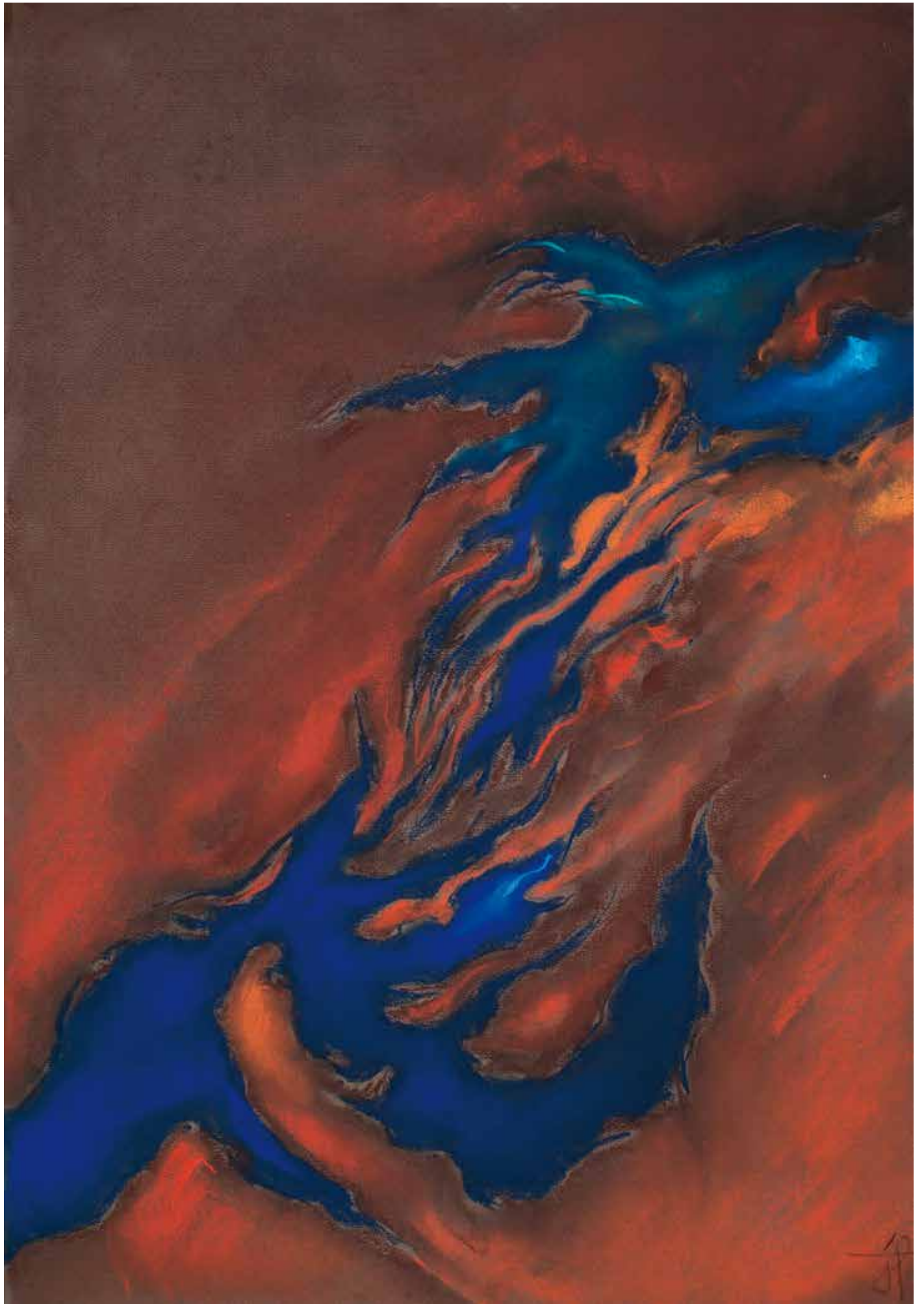

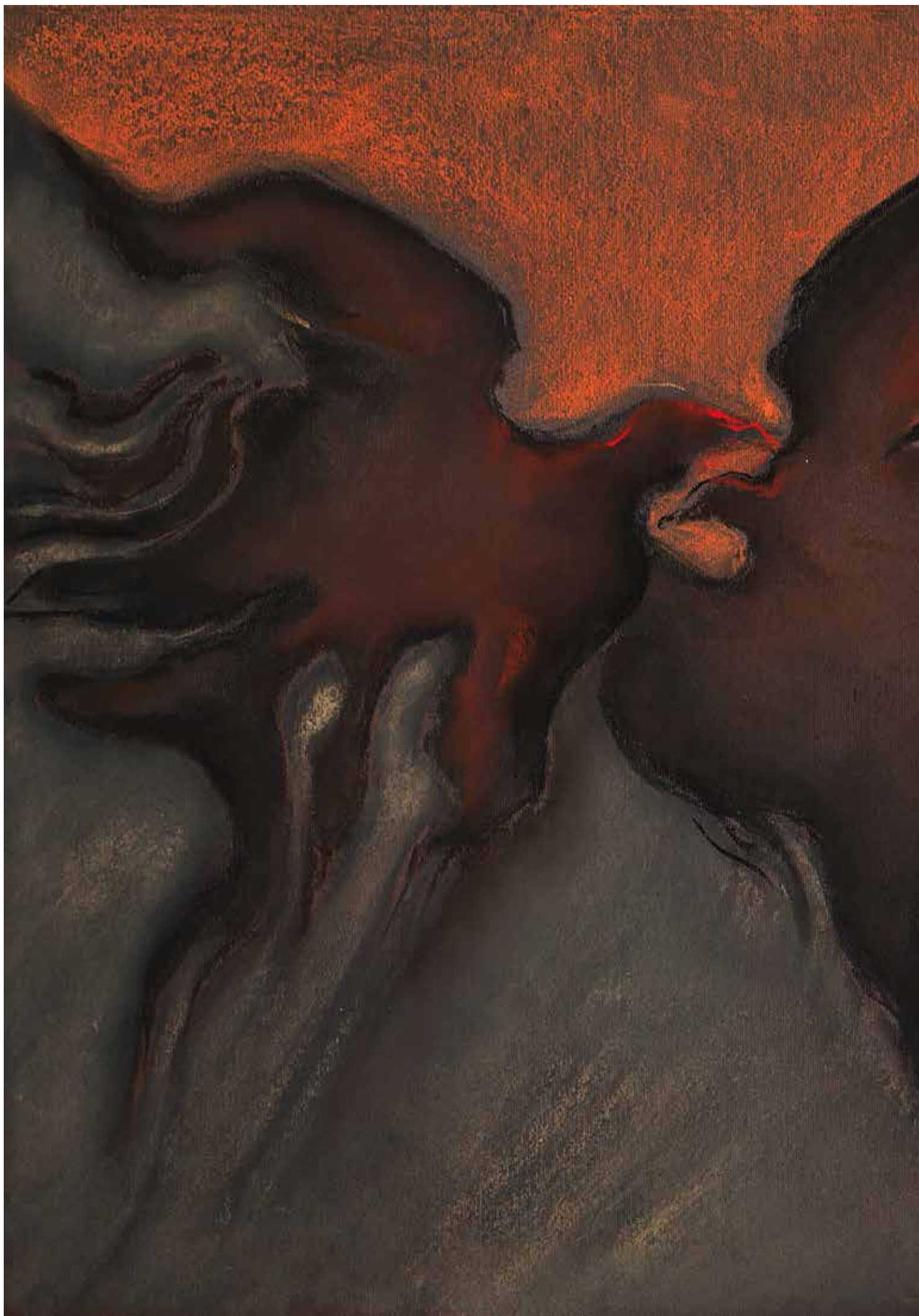

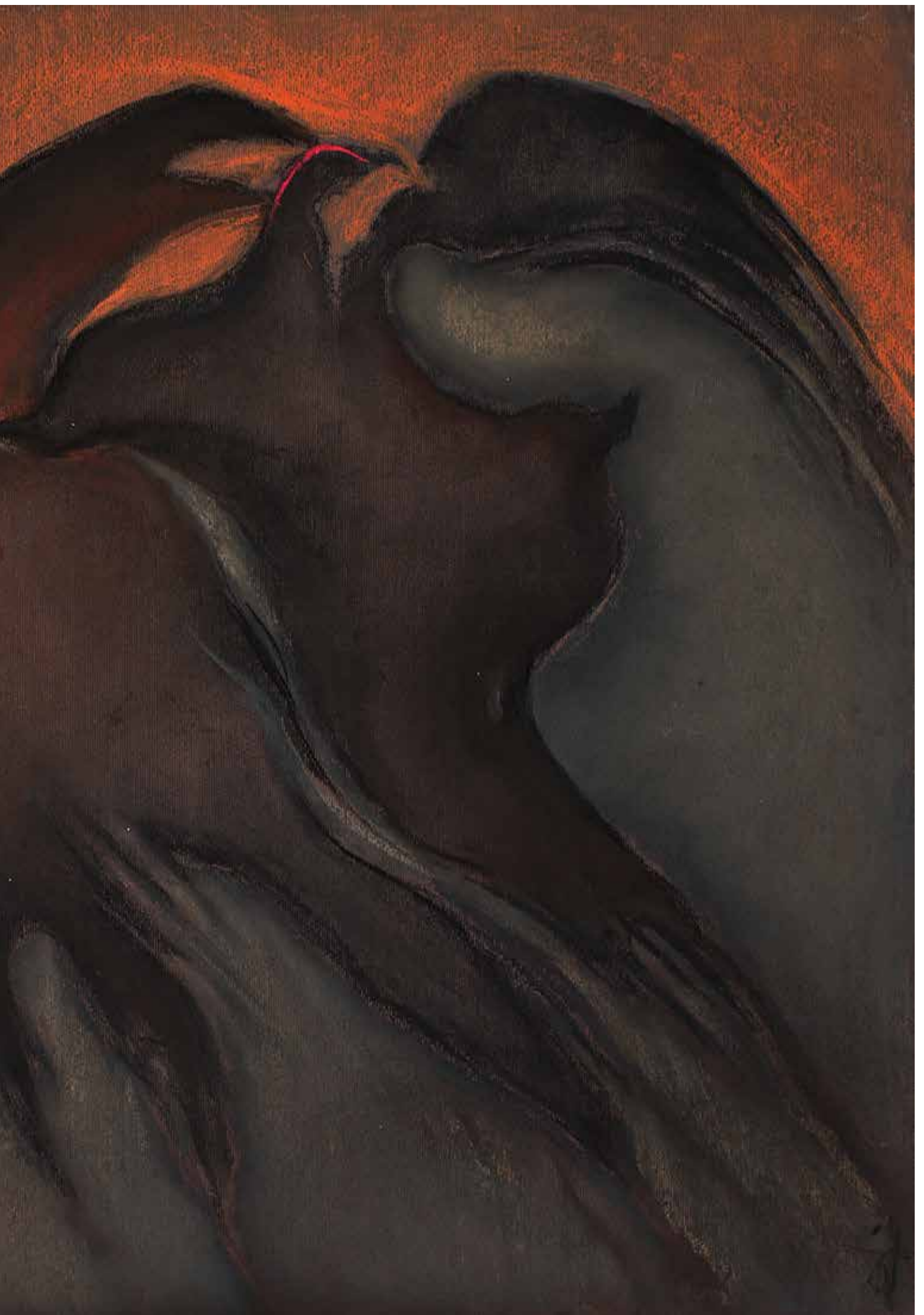

11

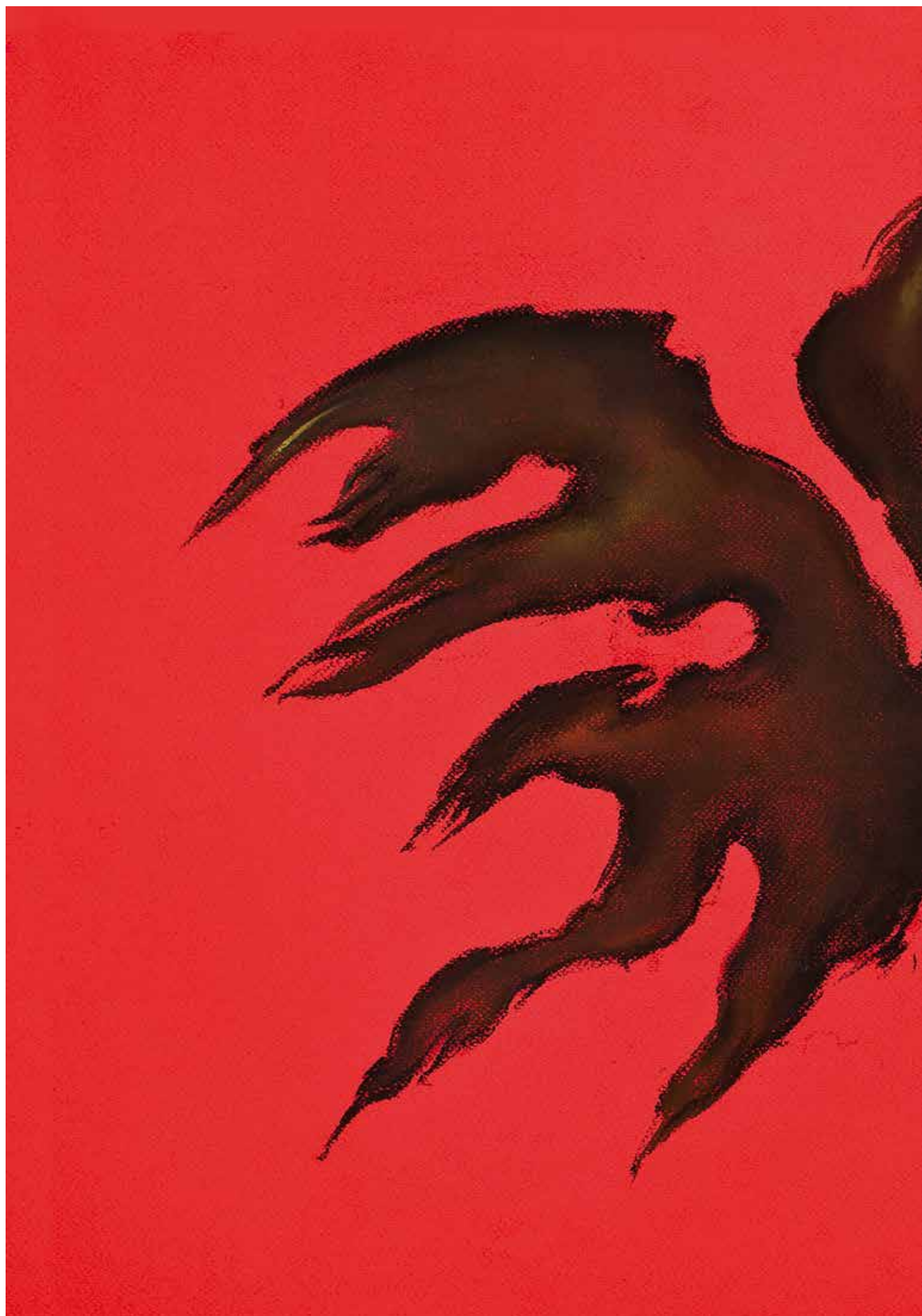

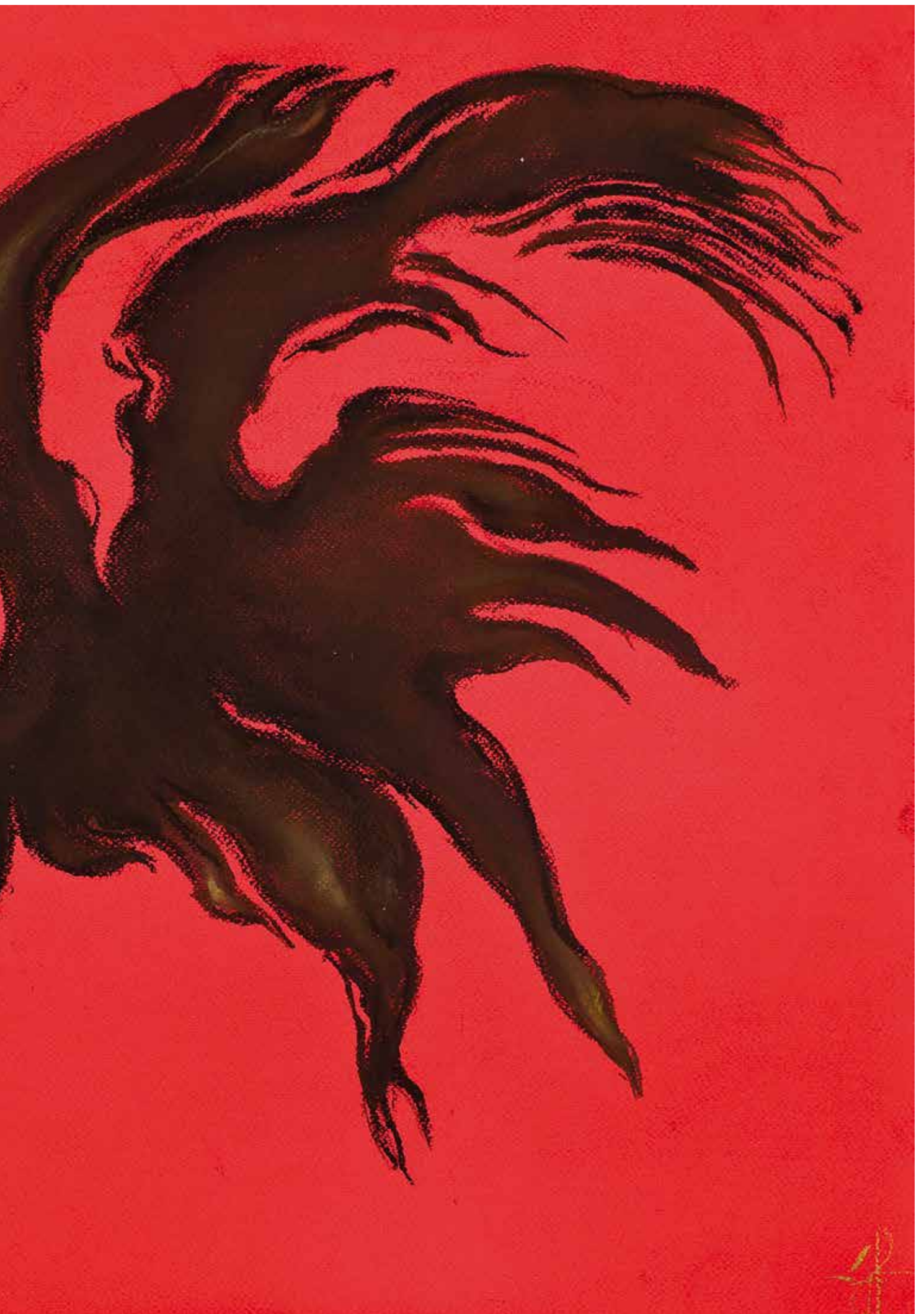

© COPYRIGHT BY JANUSZ TRZEBIATOWSKI

FOTOGRAFIA AUTORA
RADOŚLAW OSIŃSKI

REPRODUKCJE
MIROŚLAW SIKORSKI

UKŁAD GRAFICZNY I PRZYGOTOWANIE DO DRUKU
ŁUKASZ BUCHAŁA

WYDAWCY:

BANK SPÓŁDZIELCZY W CZERSKU
MECENAS SZTUKI
PRZY ŻYCZLIWYM UDZIALE
TPŁO W CHOJNICACH

ISBN: 978-83-7490-337-0

TOWARZYSTWO SŁOWAKÓW W POLSCE

UL. ŚW. FILIPA 7, 31-150 KRAKÓW

TEL.: (+48) 12 634-11-27

FAX: (12) 632-20-80

E-MAIL: zg@tsp.org.pl

www.tsp.org.pl